

Warszawa, 31 grudnia 2020 r.

**Raport z działalności
Rzecznika Funduszy Europejskich
za 2020 rok**

Spis treści

Skróty używane w dokumencie	3
1. Podstawa prawna i cel Raportu	5
2. Zakres Raportu.....	5
3. Zakres i sposób działania Rzecznika Funduszy Europejskich.....	5
4. Działania Rzecznika Funduszy Europejskich wynikające z ustawy wdrożeniowej.....	6
4.1 Rozpatrywanie zgłoszeń	6
4.2 Okresowy przegląd procedur i raporty własne BRF.....	15
4.3 Rekomendacje	16
5. Działania dodatkowe	33

Skróty używane w dokumencie

BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
BRF	Biuro Rzecznika Funduszy Europejskich w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej
CPPC	Centrum Projektów Polska Cyfrowa
DPS	Domy Pomocy Społecznej
IK UP	Instytucja Koordynująca Umowę Partnerstwa
IOK	Instytucja Organizująca Konkurs
IP	Instytucja Pośrednicząca
IW	Instytucja Wdrażająca
IZ	Instytucja Zarządzająca
IZ POIR	Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Inteligentny Rozwój
IZ POIŚ	Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 14-20
IZ POPC	Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Polska Cyfrowa
IZ POPT	Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna
IZ POPW	Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Polska Wschodnia
IZ POWER	Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój
KAS	Krajowa Administracja Skarbowa
KOP	Komisja Oceny Projektów
KPO	Krajowe Programy Operacyjne
MFiPR; Ministerstwo	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
MRiRW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
MRPiPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
MŚP	Sektor małych i średnich przedsiębiorców
NCBiR	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
NGO	Organizacje Pozarządowe
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PARP	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
PO	Program Operacyjny
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

PUP	Powiatowy Urząd Pracy
PZP	ustawa Prawo Zamówień Publicznych
RFE, Rzecznik	Rzecznik Funduszy Europejskich, o którym mowa w art. 14a ustawy wdrożeniowej
Rozporządzenie ogólne	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006
RPO	Regionalne Programy Operacyjne
Specustawa funduszowa	ustawa z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. (Dz. U. poz. 694)
System SOWA	System Obsługi Wniosków Aplikacyjnych dla Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
UE	Unia Europejska
Ustawa wdrożeniowa	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2017 poz. 1460 z późn. zm.)
UZP	Urząd Zamówień Publicznych
WoD	Wniosek o dofinansowanie projektu
WoP	Wniosek o płatność
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków; Wytyczne	Wytyczne Ministra Inwestycji i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020
ZOL	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy
ZPO	Zespół Pielęgnacyjno-Opiekuńczy

1. Podstawa prawna i cel Raportu

Podstawą opracowania niniejszego *Raportu* jest art. 14a ust. 7 ustawy wdrożeniowej. Zgodnie z przywołanym przepisem Rzecznik Funduszy Europejskich sporządza, w terminie do 31 marca, roczny raport ze swojej działalności za poprzedni rok i przedkłada go instytucjom zarządzającym, które zamieszczają go na swoich stronach internetowych.

Celem sporządzenia Raportu jest monitorowanie realizacji zadań Rzecznika oraz ocena wpływu jego działalności na realizację KPO.

2. Zakres Raportu

Raport przedstawia opis oraz wyniki działań podjętych przez Rzecznika w okresie sprawozdawczym i zawiera:

- 1) zakres i sposób działania Rzecznika;
- 2) opis działań Rzecznika związanych z wykonywaniem zadań wynikających z ustawy wdrożeniowej, w tym informacje w zakresie:
  - rozpatrzonych zgłoszeń (liczba zgłoszeń, sposób ich rozpatrzenia),
  - przygotowanych i przekazanych do właściwych instytucji rekomendacji, w tym informacje na temat:
    - ✓ stanowiska właściwej instytucji do rekomendacji,
    - ✓ działań przewidywanych lub podjętych przez właściwą instytucję w celu ewentualnego wdrożenia rekomendacji,
    - ✓ postępu we wprowadzaniu przyjętych przez właściwą instytucję rekomendacji;
  - przeprowadzonych przeglądach procedur lub innych opracowań/raportów własnych Rzecznika;
- 3) podsumowanie działań dodatkowych realizowanych przez Biuro Rzecznika Funduszy Europejskich.

3. Zakres i sposób działania Rzecznika Funduszy Europejskich

Rzecznik swoim działaniem obejmuje następujące krajowe programy operacyjne:

- Infrastruktura i Środowisko
- Wiedza Edukacja Rozwój
- Inteligentny Rozwój
- Polska Wschodnia

- Polska Cyfrowa
- Pomoc Techniczna

RFE wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Rzecznika Funduszy Europejskiej, którego jest jednocześnie Dyrektorem. W skład Biura wchodzi ponadto Zespół Obsługi Zgłoszeń, który liczy dwóch pracowników.

Rzecznik zapewnia możliwość kontaktu:

- **Telefonicznego**

Każdy z pracowników biura posiada indywidualny numer telefonu, pod którym możliwy jest z nim bezpośredni kontakt (zarówno z pracownikami Zespołu Obsługi Zgłoszeń, jak i bezpośrednio z Rzecznikiem) – łącznie 3 linie telefoniczne.

- **Elektronicznego**

Do obsługi zgłoszeń dedykowany jest specjalny adres mailowy rzecznikfe@mfiipr.gov.pl, który może być obsługiwany jednocześnie przez wszystkich pracowników biura.

Dodatkowo zgłoszeniodawcy mogą skorzystać z formularza kontaktowego zamieszczonego na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.

- **Pisemnego**

Korespondencję do Rzecznika można kierować także na ogólny adres korespondencyjny MFiPR: ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa (z dopiskiem „zgłoszenie do Rzecznika Funduszy Europejskich”).

- **Osobistego**

Chętni mogą także skorzystać z kontaktu osobistego.

4. Działania Rzecznika Funduszy Europejskich wynikające z ustawy wdrożeniowej

4.1 Rozpatrywanie zgłoszeń

Ogólna liczba zgłoszeń wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.	189
---	------------

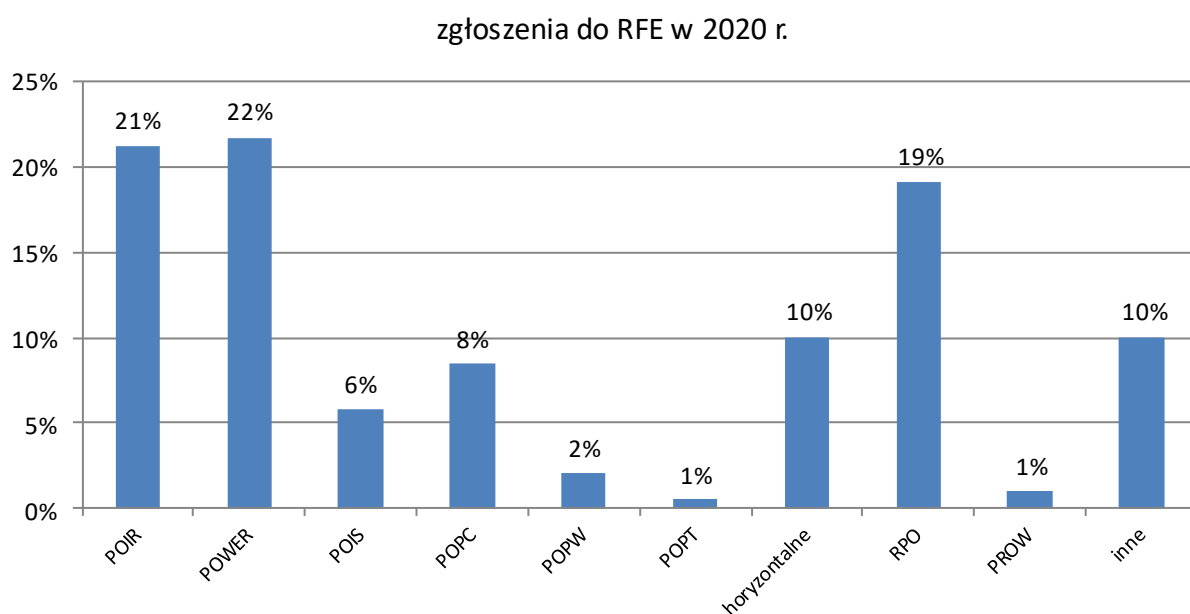
Zgłoszenia do RFE w 2020 r.

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. do RFE wpłynęło **189 zgłoszeń**. W ramach krajowych programów operacyjnych najczęściej zgłaszane były sprawy dotyczące POWER - 22% (41 zgłoszeń) oraz POIR - 21% (40 zgłoszeń). W nieco mniejszym zakresie wpływały zgłoszenia dotyczące POPC - 8% (16 zgłoszeń) oraz POIS - 6% (11 zgłoszeń). Sprawy związane z POPW oraz

POPT stanowiły natomiast marginalną ilość zgłoszeń - po ok. 2% (4 sprawy) i ok. 1% (1 sprawa). Ponadto, 10% spraw skierowanych do RFE dotyczyło zagadnień horyzontalnych (19 zgłoszeń).

Pozostałe zgłoszenia, które wpłynęły do RFE dotyczyły zagadnień związanych z wdrażaniem RPO i stanowiły 19% spraw (36 zgłoszeń) oraz PROW - ok. 1% (2 zgłoszenia). Większość tego typu spraw została przekazana zgodnie z właściwością do odpowiednich RFE RPO lub MRiRW. W części takich przypadków Rzecznik w ministerstwie współpracował z Rzecznikiem z regionu przy analizie danej sprawy.

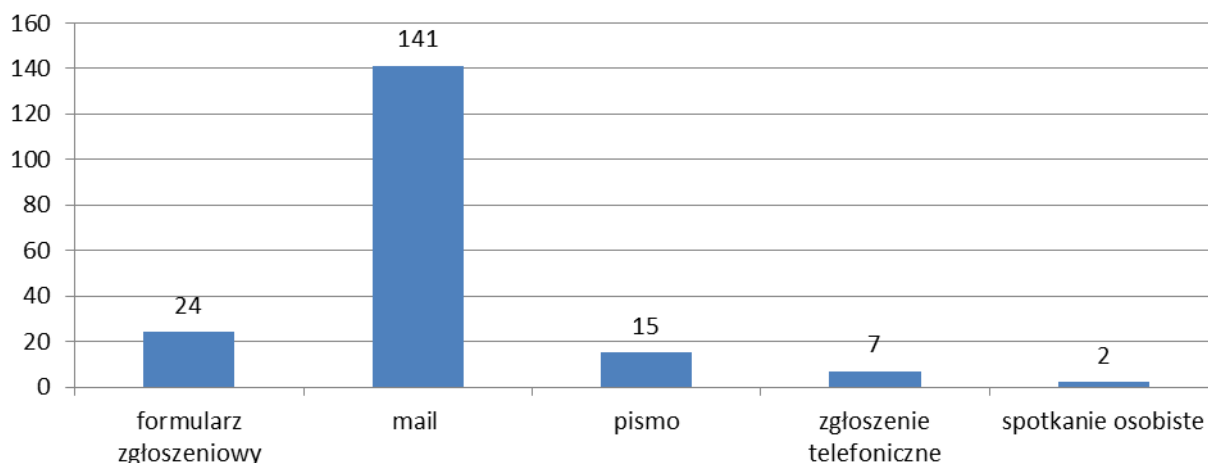
Pomimo trwającej w 2020 r. pandemii koronawirusa, odnotowano nieznaczny wzrost zgłoszeń wpływających do RFE (2%). Podobnie jak w latach ubiegłych największa ilość zgłoszeń dotyczyła dwóch programów operacyjnych - POWER i POIR. Zmniejszyła się natomiast ilość zagadnień horyzontalnych oraz nastąpił lekki spadek zgłoszeń dotyczących zagadnień związanych z RPO, do obsługi których powołani są Rzecznicy FE w poszczególnych województwach.

Kanały wpływu zgłoszeń

Analogicznie jak w latach ubiegłych, największa ilość zgłoszeń wpływała do RFE za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres Rzecznika - było to aż 141 spraw. Pozostałe kanały wpływu tj. formularz zgłoszeniowy, droga pisemna czy też zgłoszenia telefoniczne cieszyły się mniejszym zainteresowaniem i za ich pomocą wpłynęło od 24 do 7 spraw. W pozostałych 2 przypadkach zgłoszenia zostały przekazane osobiście w trakcie spotkania z RFE.

kanały wpływu zgłoszeń

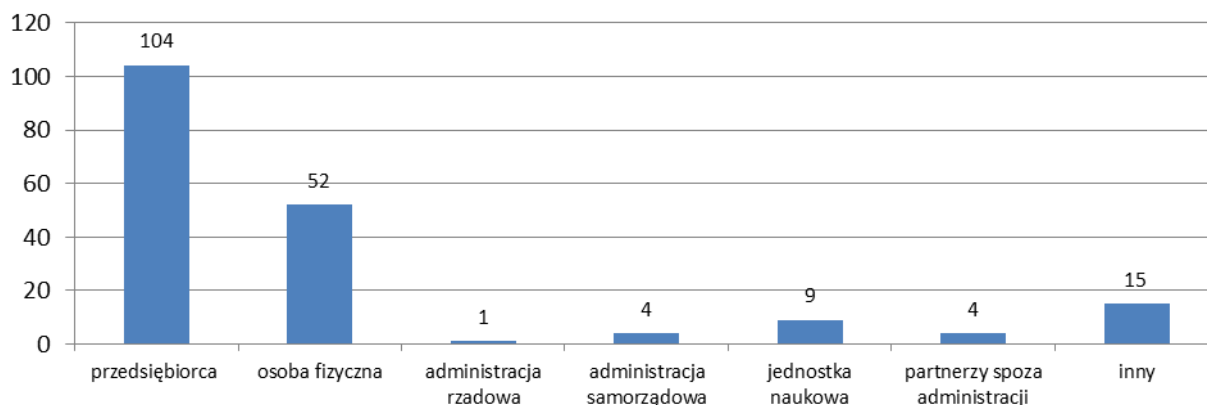

Liczba zgłoszeń według statusu nadawcy

Ponownie najwięcej zgłoszeń do RFE przekazanych zostało przez dwie grupy nadawców. Zdecydowanie najwięcej było wśród nich przedsiębiorców (104 sprawy) a nieco mniejszą grupę stanowiły osoby fizyczne (52 sprawy). Łącznie zgłoszenia od tych dwóch grup stanowiły ponad 82% wszystkich spraw.

Pozostałe 18% zgłoszeń, które wpłynęło do RFE pochodziło od partnerów spoza administracji, jednostek naukowych, administracji rządowej i samorządowej oraz innych podmiotów i wynosiły odpowiednio od 1 do 19 zgłoszeń. W 15 przypadkach zgłoszenia zakwalifikowano do kategorii „inny”.

liczba zgłoszeń wg statusu nadawcy

Liczba zgłoszeń wg kategorii nadawcy

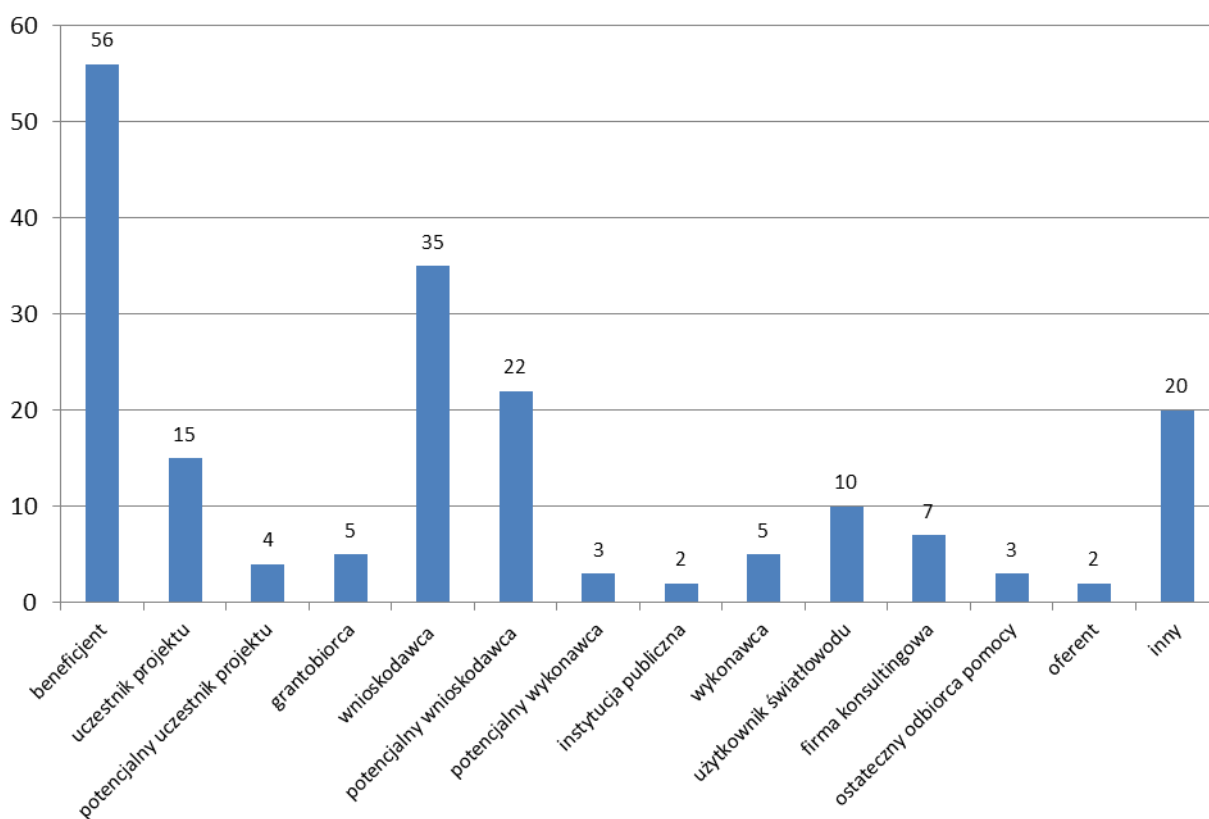
Według podziału na kategorię nadawcy, najwięcej zgłoszeń wpłynęło od beneficjentów - 56 spraw. Nieco mniej niż w latach ubiegłych wpłynęło zgłoszeń od uczestników projektów, było ich jedynie 15. Natomiast odnotowano znaczny wzrost zgłoszeń kierowanych od wnioskodawców

projektów, było to odpowiednio - 35 zgłoszeń oraz potencjalnych wnioskodawców - 22 sprawy. Znaczna ilość zgłoszeń pochodziła od użytkowników światłowodu - 10 spraw oraz firm konsultingowych - 7 spraw.

Mniejsza ilość zgłoszeń - od 2 do 5 - pochodziła od wykonawców, potencjalnych uczestników projektów, potencjalnych wykonawców, a także od grantobiorców, ostatecznych odbiorców pomocy, oferentów i instytucji publicznych.

Pozostałe 20 zgłoszeń stanowi kategoria „inny”. Zaliczono do niej m. in.: operatora, właściciela gruntu, potencjalnego kierownika projektu, pracownika instytucji pośredniczącej czy też szkoleniowca w projekcie.

liczba zgłoszeń wg kategorii nadawcy

Typ sprawy

Ze względu na typ sprawy, podobnie jak w ubiegłych latach, największy udział procentowy stanowiły zgłoszenia o charakterze skargi - 40% (76 spraw) oraz zapytania - 32% zgłoszeń (60 spraw). Zgłoszenia o charakterze wniosków stanowiły 27% (51 spraw), natomiast zgłoszenia zakwalifikowane jako mające charakter zarówno skargi jak i wniosku stanowiły 1% (2 sprawy).

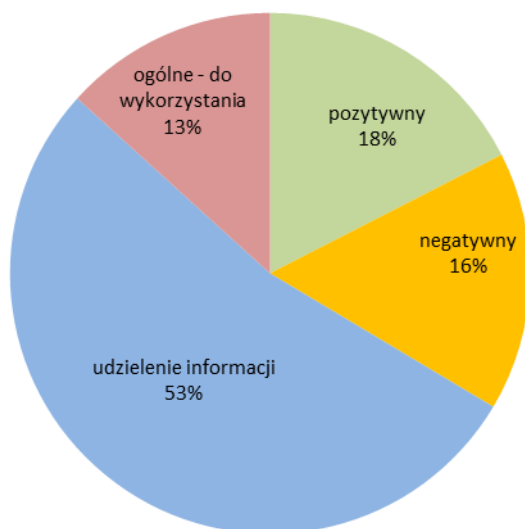

Sposób rozpatrzenia¹

Ze względu na sposób rozpatrzenia, największy udział procentowy stanowiły zgłoszenia w formie zapytania, na które udzielono informacji - ok. 53% (76 spraw). Ponadto ok. 18% zgłoszeń (25 spraw) rozpatrzonych zostało pozytywnie a blisko 16% (23 sprawy) negatywnie. Pozostałe 13% zgłoszeń (19 spraw) stanowiły przypadki ogólne, w tym w formie wniosków, pozostające do wykorzystania RFE w przypadku formułowania i wydawania stosownych rekomendacji.

¹ Uwzględniono jedynie sprawy ostatecznie rozpatrzone przez BRF (bez przekierowanych do regionalnych RFE i MRiRW).

sposób rozpatrzenia

Problematyka zgłoszeń

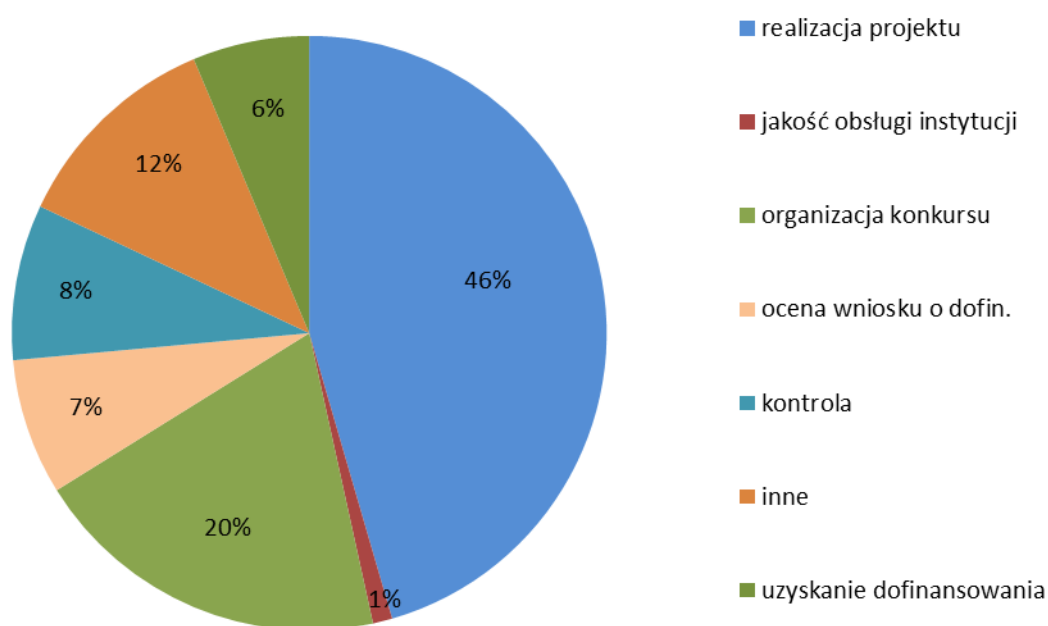
Ze względu na problematykę wpływających zgłoszeń, podobnie jak w ubiegłych latach, największą grupę stanowiły sprawy dotyczące problemów związanych z realizacją projektu. Stanowiły one blisko połowę spraw wpływających do RFE - 46% (86 zgłoszeń).

Drugą pod względem ilości grupę zgłoszeń, stanowiły sprawy dotyczące kwestii związanych z organizacją konkursów - 20% (37 zgłoszeń). W przypadku tej grupy odnotowano znaczny bo ponad dwukrotny wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim.

Podobny, dwukrotny wzrost odnotowano także w ilości spraw dotyczących kontroli – 8% (16 zgłoszeń), a na zbliżonym poziomie do roku 2019 wpływały do RFE sprawy związane z oceną wniosku o dofinansowanie - 7% (14 zgłoszeń) oraz uzyskaniem dofinansowania - 6% (12 zgłoszeń). Bardzo niewielką ilość spraw stanowiły te, związane z jakością obsługi instytucji, było to jedynie 1% (2 zgłoszenia).

Pozostałą grupę zgłoszeń stanowiły sprawy o różnorodnej tematyce sklasyfikowane jako „inne”, stanowiły one ok. 12% (22 sprawy). Dotyczyły one m.in. problemów podwykonawców, zagadnień związanych z Bazą Usług Rozwojowych, bonami zasiedleniowymi czy też systemem informatycznym.

problematyka zgłoszeń

Zgłoszenia do RFE w 2020 r. – wybrane przykłady pozytywnych rozwiązań

Wsparcie beneficjentów i wnioskodawców w dialogu prowadzonym z instytucjami systemu wdrażania

1. Do Rzecznika zgłoszono wątpliwości dotyczące interpretacji w zakresie kwalifikowania kosztów poniesionych przez beneficjenta po terminie realizacji projektu. Sprawa dotyczyła Regionalnego Programu Operacyjnego, jednak z uwagi na to, że zgłoszeniodawca wyczerpał wszystkie możliwości wsparcia, a sprawa miała charakter horyzontalny, Rzecznik podjął się analizy zgłoszenia.

Analizując ww. problem, Rzecznik poprosił o opinię IK UP. Posiłkując się dotychczasowym doświadczeniem Instytucji Koordynującej i wydawanymi przez nią opiniami w podobnych przypadkach, RFE ustalił, że:

- Co do zasady okres kwalifikowalności wpisuje się w termin realizacji projektu i oczywiście powinien być wskazany w umowie o dofinansowanie (co wynika z pkt 7 rozdziału 6.1 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków). Jednak równoznaczność obydwu tych terminów nie jest już tak oczywista, a z pewnością nie musi być oczywista dla beneficjenta. Nierozróżnienie ww. pojęć w umowie może więc budzić wątpliwości interpretacyjne.
- Trzeba podkreślić, że stosownie do postanowienia zawartego w pkt 9 rozdziału 6.1 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków, początkowa i końcowa data kwalifikowalności wydatków określona w umowie o dofinansowanie może zostać zmieniona w uzasadnionym przypadku, na wniosek beneficjenta, za zgodą właściwej

instytucji będącej stroną umowy, na warunkach określonych w tej umowie.

- Ponadto, w pkt 11 rozdziału 6.1 ww. Wytycznych, po spełnieniu określonych warunków, przewidziano możliwość ponoszenia przez beneficjenta wydatków po okresie kwalifikowalności wydatków wynikającym z umowy o dofinansowanie.

Mając na uwadze powyższe, Rzecznik wyraził pogląd, że rozważając kwestię opłacenia faktur po dacie zakończenia realizacji projektu, instytucja powinna wziąć pod uwagę następujące okoliczności::

- czy beneficjent opłacił fakturę w terminie wynikającym z ogólnych przepisów prawa, tj. w terminie wyznaczonym na jej zapłacenie;
- czy wszystkie zadania w ramach projektu, a w szczególności zadanie, którego dotyczyła płatność po terminie realizacji projektu, zostały zrealizowane prawidłowo i zgodnie z ustalonym harmonogramem;
- czy z tytułu opłacenia faktury po terminie realizacji projektu wskazanym w umowie o dofinansowanie wystąpiła, choćby potencjalna, szkoda w budżecie UE.

Analiza tego konkretnego przypadku pozwoliła stwierdzić, że opóźnienie w opłaceniu faktur należałoby potraktować jako uchybienie formalne, a nie jako nieprawidłowość wyrządzającą szkodę w budżecie UE. W szczególności, że faktury opłacono w terminie przewidzianym na złożenie wniosku o płatność końcową.

Opisany powyżej problem stał się także przedmiotem postępowania sądowego, a stanowisko Rzecznika zostało włączone do akt sprawy. Wyrok, który zapadł był korzystny dla beneficjenta – sąd uchylił zaskarżoną decyzję IZ w zakresie zwrotu dofinansowania. WSA zwrócił uwagę przede wszystkim na to, że omawiane wyżej naruszenie nie dało podstaw do stwierdzenia, że doszło lub mogło dojść do wyrządzenia szkody w budżecie ogólnym UE. Fakt, że doszło do naruszenia procedur nie oznacza automatycznie obowiązku zastosowania korekty i żądania zwrotu środków. Konieczna jest ocena czy mamy do czynienia z „nieprawidłowością” w rozumieniu rozporządzenia ogólnego, tj. czy miało miejsce naruszenie procedur i czy spowodowało ono (lub mogło spowodować) szkodę w budżecie UE.

„Szkoda” powinna zostać przez instytucję uprawdopodobniona. W tym przypadku sąd stwierdził, że IZ nie wywiązała się z tego obowiązku. Tym samym uchybienie zasadom realizacji projektów może być uznane za formalne, nierodzące skutków finansowych (zgodnie z opinią Rzecznika).

2. Jedna z Instytucji Zarządzających przekazała do Rzecznika zgłoszenie od pomysłodawcy aplikującego do kolejnej rundy inkubacji prowadzonej przez platformę startową. Opisane wątpliwości dotyczyły m. in. wprowadzonych przez platformę startową niekorzystnych dla wnioskodawców zmian regulaminu dokonanych w trakcie naboru oraz niewłaściwą ścieżkę publikacji o tych zmianach.

Zasygnalizowane w zgłoszeniu problemy były już wcześniej przedmiotem długotrwałej korespondencji pomiędzy IZ i Instytucją Pośredniczącą. Nie osiągnięto jednak wspólnych, spójnych ustaleń, które mogłyby zostać przekazane zgłoszeniodawcy jako odpowiedź na jego wątpliwości co do prawidłowości postępowania platformy startowej w trakcie ww. naboru.

Dlatego też, w związku z zaistniałymi rozbieżnościami, zwrócono się do Rzecznika o ponowną analizę przedmiotowego zgłoszenia oraz o rozpatrzenie jego zasadności i zaproponowanie ewentualnych usprawnień oraz działań naprawczych.

W wyniku ponownej analizy Rzecznika, mając na celu zachowanie pełnej przejrzystości i jasnych zasad naboru, zarekomendowano Instytucji Pośredniczącej:

- Nie dokonywanie w trakcie oceny wniosków o dofinansowanie takich zmian regulaminu konkursu, które mogłyby działać na niekorzyść wnioskodawców - dobrą praktyką byłoby natomiast wprowadzanie zmian o podobnym charakterze, jeśli to konieczne, dopiero w kolejnych rundach naboru.
- Objęcie stałym monitoringiem Instytucji Pośredniczącej wszelkich zmian dokonywanych przez beneficjenta

w procesie naboru w trakcie jego kolejnych rund.

Ponadto, w związku z faktem, że interpretacja treści wzoru „Oświadczenia pomysłodawcy”, składanego w trakcie aplikowania do platformy startowej, była przedmiotem sporu zarówno pomiędzy wnioskującym a platformą startową, jak również pomiędzy instytucjami wdrażania, Rzecznik zaproponował nowy, kompromisowy wzór ww. dokumentu, którego interpretacja nie budziłaby żadnych wątpliwości wszystkich stron.

Wszystkie wydane przez Rzecznika rekomendacje zostały przyjęte przez Instytucję Pośredniczącą oraz przedstawiony został planowany sposób ich wdrożenia.

3. Do Rzecznika wpłynęło zgłoszenie od beneficjenta, który zwrócił się o wsparcie i mediację w związku z decyzją Instytucji Pośredniczącej polegającą na odmowie wypłaty środków.

Decyzja IP spowodowana była uznaniem za niekwalifikowalne części wydatków ujętych we wniosku o płatność. Pozycje te opłacone zostały już po okresie rozliczeniowym i dlatego za kwalifikowalne mogły zostać uznane dopiero w kolejnym wniosku. Beneficjent opłacił faktury za ww. pozycje w piątek po południu, co mieściło się w okresie rozliczeniowym wniosku, jednakże w systemie bankowym zaksięgowane zostały dopiero w poniedziałek, co skutkowało tym, że znalazły się już poza danym okresem rozliczeniowym.

Niezakwalifikowanie ww. pozycji we wniosku o płatność spowodowało, że beneficjent nie rozliczył 70% otrzymanej wcześniej zaliczki, czego konsekwencją był brak zgody IP na refundację przedłożonych we wniosku wydatków.

W związku z tym, że opisana wyżej sytuacja (brak środków na dalszą realizację projektu) była bardzo niekorzystna dla beneficjenta i stanowiła duże zagrożenie dla dalszej realizacji projektu, Rzecznik zwrócił się do Instytucji Pośredniczącej z prośbą o opracowanie niestandardowej ścieżki działań, która pozwoliłaby na jak najszybsze rozwiązanie zaistniałego problemu.

Wynikiem tych działań było przygotowanie przez IP propozycji polegającej na złożeniu przez beneficjenta skorygowanego wniosku o płatność, w którym zawarte zostałyby oświadczenie o kosztach pośrednich, wydatkowanych powyżej kwoty tego typu kosztów wydatkowanych w badanym okresie.

Zgodnie z umową o dofinansowanie takie oświadczenie może zostać zaliczone do stopnia rozliczonych zaliczek, co pozwoliło na osiągnięcie poziomu 70%, a tym samym umożliwiło IP refundację wydatków ujętych we wniosku o płatność.

Pomoc uczestnikom projektów/grantobiorcom w kontaktach z beneficjentami

1. Do Rzecznika FE zgłosił się grantobiorca, który poprosił o interpretację zapisów art. 13 specustawy funduszowej. Problem z jakim zetknął się zgłoszeniodawca polegał na tym, że instytucja będąca beneficjentem projektu uznała, że zapis ww. artykułu nie upoważnia grantobiorcy (a jedynie beneficjenta) do przedłużenia realizacji projektu o 90 dni.

Podczas wyjaśniania tego problemu, Rzecznik poprosił o opinię Departament Prawny MFIPR.

Na mocy art. 13 ust. 1 pkt 2 specustawy funduszowej automatycznemu przedłużeniu ulegają określone w umowach o dofinansowanie albo decyzjach o dofinansowaniu, terminy zakończenia realizacji projektów. Faktycznie, przepis ten nie reguluje kwestii przedłużania terminów realizacji umów o powierzenie grantu. Niemniej jednak, mając na względzie cel wprowadzonej regulacji (czyli ograniczenie negatywnego wpływu wystąpienia COVID-19 na realizację projektów), jeżeli projekt jest realizowany przez inne podmioty niż beneficjent (czyli grantobiorców) – one również powinny mieć możliwość skorzystania z wprowadzonych w specustawie ułatwień.

Zatem zgodnie z uzyskaną opinią Departamentu Prawnego, terminy realizacji umów o powierzenie grantu również powinny zostać wydłużone (na mocy właściwych aneksów zawieranych między beneficjentami projektów grantowych i grantobiorcami). Wydłużenie mogłoby nastąpić maksymalnie o 90 dni, w zależności od potrzeb konkretnych grantobiorców. Jeżeli natomiast żadna ze stron umowy nie identyfikowałaby potrzeby wydłużania terminu realizacji umów o powierzenie grantu, termin ich realizacji mógłby pozostać niezmienny.

Korzystną interpretację w omawianym zakresie, BRF przekazał do zgłoszeniodawcy oraz beneficjenta.

2. Uczestnicy jednego z projektu POWER zwrócili się do Rzecznika FE z prośbą o wyjaśnienie co spowodowało, że beneficjent przerwał kurs realizowany w ramach projektu. Zaniepokojenie zgłoszeniodawców było tym większe, ponieważ nie podano im wystarczającego uzasadnienia tej decyzji.

Analizując zgłoszenie udało się ustalić, że w ramach przedmiotowego projektu mają zostać przeprowadzone szkolenia, które z uwagi na szczególną sytuację epidemiczną i wprowadzone ograniczenia, dalej miały odbywać się zdalnie. Jednak po kilku dniach realizacji szkolenia w nowej formie, zostało ono wstrzymane. Rzecznik poprosił beneficjenta o wyjaśnienie z czego wynika zawieszenie zdalnej formy prowadzenia kursu oraz kiedy i w jakiej formie planowana jest dalsza realizacja projektu?

Beneficjent bardzo szybko ustosunkował się do powyższych kwestii. Okazało się, że głównym problemem była konieczność dostosowania sposobu realizacji kursu w formie zdalnej do wytycznych przekazanych przez IP. W dniu uruchomienia kursu on-line beneficjent otrzymał pismo z WUP ze szczegółowymi wymaganiami dotyczącymi prowadzenia szkolenia w formie zdalnej. Obrona przez beneficjenta forma kursu nie wpisywała się w rekomendacje urzędu, tj. zadbanie o odpowiednie udokumentowanie obecności wszystkich uczestników na szkoleniu poprzez monitorowanie czasu zalogowań do platformy i wygenerowanie z systemu raportu na temat obecności uczestników. Platforma, którą wybrał beneficjent nie posiadała możliwości technicznych umożliwiających śledzenie logowań kursantek. Powyższe informacje Rzecznik przekazał niezwłocznie uczestnikom projektu.

Beneficjent dołożył wszelkich starań, by uruchomić kurs ponownie przy zachowaniu wytycznych Wojewódzkiego Urzędu Pracy. Forma zdalna prowadzonego kursu została niebawem wznowiona za pośrednictwem platformy umożliwiającej efektywne świadczenie usługi.

4.2 Okresowy przegląd procedur i raporty własne BRF

Na podstawie zgłoszeń i sygnałów wpływających do biura w 2020 roku, Rzecznik Funduszy Europejskich nie zidentyfikował procedur, które powinny zostać poddane przeglądowi.

Opracował natomiast następujące raporty własne:

1. Podsumowanie raportów z działalności Rzeczników Funduszy Europejskich powołanych dla Regionalnych Programów Operacyjnych za 2019 rok

Rzecznik Funduszy Europejskich w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej koordynuje współpracę pomiędzy RFE powołanymi dla wszystkich programów operacyjnych i zapewnia bieżącą wymianą informacji pomiędzy nimi.

Przygotowany raport stanowi syntetyczną informację z zakresu podjętych przez RFE działań w 2019 roku. Poza celami statystycznymi, opracowanie może być także źródłem wskazówek dla Rzeczników w toku wykonywanych przez nich zadań.

Raport podsumowuje działania Rzeczników Funduszy Europejskich dla Regionalnych Programów Operacyjnych (wszystkich 16 RPO), związanych z wykonywaniem zadań wynikających m. in. z ustawy wdrożeniowej, w tym:

- rozpatrzone zgłoszenia (ich liczbę i sposób rozpatrzenia),
- przygotowanie i przekazanie do właściwych instytucji propozycji usprawnień/rekomendacji (ich liczbę i status),
- przeprowadzone przeglądy procedur,
- inne działania (np. inicjatywy własne, działania dodatkowe).

Okres sprawozdawczy: 1 stycznia – 31 grudnia 2019 r.

Analiza powyższych danych pozwoliła Rzecznikowi FE w Ministerstwie sformułować wnioski w zakresie aktywności i skuteczności działalności poszczególnych rzeczników działających w regionach.

2. Analiza sposobu kwalifikowania naruszeń PZP w ramach projektów współfinansowanych ze środków UE

Do BRF wpłynęło pismo od Rzecznika Funduszy Europejskich właściwego dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego, sygnalizujące problem związany z nakładaniem na beneficjentów korekt za naruszenie art. 25 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. BRF zostało poproszone o zajęcie stanowiska w tym zakresie, jak również o zebranie opinii oraz stosownych danych od poszczególnych Instytucji Zarządzających krajowymi programami operacyjnymi.

W obliczu niejednolitego podejścia do przedmiotowej kwestii poszczególnych instytucji z systemu wdrażania, ale także inspektorów KAS, BRF po przeprowadzeniu własnej analizy zwróciło się do Departamentu Prawnego w MFiPR o wydanie opinii prawnej.

Przedmiotem opinii była kwestia jak należy interpretować stwierdzenie Prezesa UZP, iż naruszenie przepisów ustawy PZP nie miało wpływu na wynik postępowania, w kontekście badania czy wystąpiła nieprawidłowość w projekcie współfinansowanym ze środków europejskich.

Całość procesu, począwszy od zbierania danych, przez analizę BRF i wnioski Departamentu Prawnego, została opisana w jednym dokumencie.

4.3 Rekomendacje

W 2020 roku wszystkie rekomendacje sformułowano na podstawie wpływających do biura zgłoszeń. Łącznie sformułowano 17 rekomendacji:

Rekomendacja 1	Zarekomendowano ponowne przeanalizowanie przez IP sposobu rozliczenia wkładu własnego wniesionego do projektu przez beneficjenta.
Data wydania rekomendacji	19 lutego 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	<p>W przedmiotowej sprawie, pierwotnie (tj. we wniosku o dofinansowanie) wkład wnoszony przez beneficjenta został określony jako niepieniężny. Jednak w toku realizacji projektu pojawiła się wątpliwość czy faktycznie jest to wkład niepieniężny, ponieważ na jego rozliczenie beneficjent przedkładałby bieżące faktury (za dzierżawę platformy internetowej). W konsekwencji instytucja zamierzała podjąć decyzję obligującą beneficjenta do zwrotu, a w tym przypadku pomniejszenia, dofinansowania.</p> <p>W toku analizy tej sprawy, poza rekomendacją indywidualną skierowaną do CPPC, zwrócono się także do IK UP, będącą autorem wytycznych w zakresie kwalifikowalności, z prośbą o doprecyzowanie zapisów wytycznych, odnoszących się do sposobu rozliczania wkładu pieniężnego w projektach (przy najbliższej aktualizacji dokumentu).</p>

	Sformułowanie rekomendacji było poprzedzone spotkaniem czterostronnym (RFE, CPPC, IZ PO PC oraz IK UP) oraz licznymi kontaktami roboczymi.
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	Centrum Projektów Polska Cyfrowa
Stanowisko właściwej instytucji:	Na dzień sporządzania raportu IP nie przedstawiła swojego stanowiska w tej sprawie
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	Z kontaktów roboczych ze zgłoszeniodawcą wynika, że CPPC nadal analizuje jego sytuację – rekomendacja pozostaje w toku.

Rekomendacja 2	Zarekomendowano przeprowadzenie aktualizacji maksymalnych cen rynkowych ujętych w załączniku (taryfikator) do <i>Wskazówek IZ PO WER do opracowania zestawienia standardu i ceny rynkowych wybranych wydatków w ramach PO WER</i> . Dodatkowo zarekomendowano rozważenie wydzielenia w ww. taryfikatorze oddzielnych maksymalnych cen rynkowych dla wybranych usług (m.in. noclegi w kraju, przerwa kawowa), które realizowane są na terenie Warszawy.
Data wydania rekomendacji	23 marca 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	Rekomendację sformułowano na podstawie zgłoszenia oraz sygnałów wpływających do BRF od podmiotów zaangażowanych w realizację projektów PO WER. Zgłoszenia te zawierały uwagi co do aktualności maksymalnych cen rynkowych wskazanych w załączniku (taryfikator) do Zaleceń IZ PO WER do opracowania zestawienia standardu i cen rynkowych w zakresie najczęściej finansowanych wydatków w ramach PO WER. Podmioty/beneficjenci realizujący projekty szkoleniowe PO WER w Warszawie sygnalizowały poważne trudności w możliwości realizacji tych projektów stosując maksymalne stawki wskazane w ww. dokumencie. Wynika to z dużo wyższych cen usług w stolicy w porównaniu z pozostałymi częściami kraju.
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	IZ POWER
Stanowisko właściwej instytucji:	Instytucja poinformowała, że dokonała badania rynku w zakresie usług hotelowych i cateringowych na przełomie 2018/2019 roku i wyniki zostały uwzględnione w obowiązujących stawkach taryfikatora. Rekomendacji nie wdrożono.
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	W opinii BRF wyniki wskazanego przez IZ badania nie oddają rzeczywistej sytuacji na rynku i znacznie odbiegają od analogicznego badania BRF z marca 2020 r. BRF wznowi rekomendację po zakończeniu pandemii COVID-19.

Rekomendacja 3	Sformułowano rekomendację dotyczącą wydłużenia konkursu nr 6 w ramach poddziałania 3.3.3. POIR (Wsparcie MŚP w promocji marek produktowych – Go to Brand)
Data wydania rekomendacji	9 marca 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	Rekomendację sformułowano na podstawie zgłoszeń wpływających do BRF. Wg stanu na dzień 06.03.2020 wpłynęło 5 zgłoszeń w tym zakresie. Ze względu na epidemię COVID-19 część wybranych i wycenionych przez wnioskodawców targów została odwołana. Specyficzna sytuacja w jakiej się znaleźli aplikujący o środki unijne spowodowała, że pojawił się problem z wyceną nowych targów. Dokonanie nowych szacowań wymagała ponadto dodatkowego czasu.
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	IZ POIR
Stanowisko właściwej instytucji:	Rekomendacji nie wdrożono, jednak w toku kontaktów roboczych instytucja poinformowała o podjętych działaniach związanych z zaistniałą sytuacją.
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	<p>1. Eksperti zostali zobowiązani, aby weryfikować, czy wybrane przez wnioskodawców wydarzenia są odwołane (na podstawie informacji na stronie internetowej organizatora); jeśli tak, to wnioskodawca mógł skorygować wniosek o dofinansowanie, wybierając inne. Oznacza to, że wnioskodawcy nie musieli sami zmieniać harmonogramów i wskazywać nowych targów - system oceny zapewnił możliwość korekty wniosku na etapie oceny.</p> <p>2. Z uwagi na dużą liczbę już złożonych wniosków - wydłużenie trwającego naboru nie było możliwe. Biorąc jednak pod uwagę wyjątkową sytuację związaną z epidemią, jeżeli zajdzie taka potrzeba, przewidziano ewentualne ogłoszenie kolejnego naboru w ramach tego poddziałania.</p>

Rekomendacja 4	Sformułowano rekomendację dotyczącą jednej z umów o dofinansowanie, realizowanej w ramach POIŚ. Zarekomendowano ponowną weryfikację dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę, uwzględniając powzięte przez Rzecznika informacje w sprawie.
Data wydania rekomendacji	20 marca 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	<p>Zgłoszenie, które wpłynęło do Rzecznika dało podstawę sądzić, że na moment składania wniosku o dofinansowanie, wnioskodawca przedłożył do instytucji dokumenty wg nieaktualnego stanu prawnego w zakresie własności gruntu, na którym planował przeprowadzić inwestycję.</p> <p>W związku z analizą zgłoszenia, RFE rekomendował instytucji ponowną weryfikację dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę, uwzględniając powzięte przez RFE informacje.</p> <p>Zalecono instytucji także kontakt ze zgłoszeniodawcą w celu wyjaśnienia tej sprawy (w tym przedłożenia przez niego stosownej dokumentacji, potwierdzającej jego prawo własności gruntu).</p>

	W opinii Rzecznika takie działania umożliwiłyby znalezienie polubownego rozwiązania, które pozwoli na dalszą bezproblemową realizację projektu, ale jednocześnie zaspokoi roszczenia właściciela.
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Stanowisko właściwej instytucji:	IP wypełniła rekomendacje częściowo.
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	NFOŚiGW przeprowadził weryfikację dokumentów przedłożonych przez Komendę Wojewódzką Policji we Wrocławiu na etapie wniosku o dofinansowanie projektu i wystąpił o wyjaśnienia do Beneficjenta w przedmiotowej sprawie. Niemniej jednak z uwagi na toczący się spór sądowy w zakresie własności gruntu - IP nie dostrzegła pola do podejmowania czynności wyjaśniających ze zgłoszeniodawcą, jako osobą niezwiązaną żadną relacją prawną z NFOŚiGW.

Rekomendacja 5	W związku z licznymi sygnałami płynącymi do Biura Rzecznika Funduszy Europejskich od beneficjentów w związku z pandemią COVID-19, opracowano pakiet rekomendacji dla wszystkich Instytucji Zarządzających krajowymi programami operacyjnymi
Data wydania rekomendacji	31 marca 2020 r.
Działanie, w wyniku, którego sformułowano rekomendację	<p>W wyniku zasygnalizowanych problemów, Rzecznik przedstawił propozycje działań mających na celu wsparcie beneficjentów w następujących obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szybsza wypłata środków z wniosków o płatność rozliczających wydatki w projekcie. Zachowanie płynności finansowej było aspektem najistotniejszym dla beneficjentów, co podkreślali wszyscy zgłoszeniodawcy. Maksymalne uproszczenie procedur związanych z weryfikacją wydatków powinno być w zaistniałej sytuacji priorytetem; ➤ Wprowadzenie weryfikacji dokumentów do wniosku o płatność na próbie, tam gdzie nadal jest weryfikowane 100 % dokumentacji; ➤ Możliwość osiągnięcia realizacji wskaźników zaplanowanych na 2020 r. w latach kolejnych. Osiągnięcie takich wskaźników jak np. stan zatrudnienia czy przychody na planowanym poziomie nie było możliwe; ➤ Złagodzenie warunków na otrzymanie zaliczki. Dotyczy to w szczególności konieczności złożenia zabezpieczeń. ➤ Ułatwienia w zakresie zapewnienia wkładu własnego finansowego. Beneficjenci sygnalizowali, że zapewnienie wkładu własnego przy często wielomilionowych budżetach może być w obecnej sytuacji bardzo trudne. Poddano pod rozwagę następujące rozwiązania: <ul style="list-style-type: none"> - dopuszczenie przez określony czas możliwości finansowania i rozliczania 100 % wydatków w projekcie ze środków otrzymanych w ramach zaliczki;

	<p>- dopuszczenie możliwości rozliczenia wkładu własnego w racjonalnym terminie (np. 180 dni od momentu ustania stanu epidemii);</p> <p>- stosowanie powyższych rozwiązań w sytuacji, gdy poziom wydatków w projekcie nie przekroczył jeszcze wysokości poziomu kwoty dofinansowania dla projektu (bądź nawet jakiejś jego ustalonej części, np. 50%). Byłby to swoisty zawór bezpieczeństwa dla instytucji. W efekcie Beneficjent, aby rozliczyć cały projekt, będzie musiał się wykazać właściwym udziałem wkładu własnego.</p>
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	Wszystkie Instytucje Zarządzające krajowymi programami operacyjnymi
Stanowisko właściwej instytucji:	<p>IZ POPW przekazała rekomendacje do IP, w celu rozważenia możliwości ich wdrożenia;</p> <p>IZ POPT monitorował sytuację na bieżąco. Z uwagi na specyfikę programu, beneficjenci POPT nie identyfikowali podobnych problemów, jak beneficjenci pozostałych PO. Niemniej jednak IZ była przygotowana na wprowadzenie sygnalizowanych przez RFE uproszczeń;</p> <p>IZ POWER odniosła się częściowo pozytywnie do postulatów, wskazując ogólne działania możliwe do podjęcia w celu wdrożenia niektórych rekomendacji (np. weryfikację dokumentów na próbie we wszystkich projektach, wydłużenie czasu na osiągnięcie wskaźników zgodnie ze specustawą funduszwą). W pozostałych przypadkach IZ odniosła się do rekomendacji w sposób ogólny.</p> <p>IZ POIŚ odniosła się pozytywnie do rekomendacji RFE. W przypadku wydłużenia okresu na osiągnięcie wskaźników oraz ułatwienia w finansowaniu wkładu własnego – w POIŚ wprowadzono już rozwiązania. Pozostałe kwestie były identyfikowane przez IZ, a propozycje rozwiązań zostały zgłoszone w drodze konsultacji wewnętrzresortowych (m. in. zmianę rozporządzenia ws. zaliczek)</p> <p>IZ POIR odniosła w większości pozytywnie do zarekomendowanych rozwiązań, z wyjątkiem złagodzenia warunków wypłaty zaliczki. IZ przedstawiła dotychczas podjęte działania w ramach programu.</p>
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	<p>Opis pozostałych działań podjętych przez instytucje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czasowe odstąpienie przez Zespoły kontrolujące od realizacji wizyt w siedzibie beneficjenta lub miejscu realizacji projektu. Kontrola z za biurka dokumentów oraz wizja lokalna (POIR, POPW, POIŚ); 2. Uznanie za wydatki kwalifikowane kosztów poniesionych przez beneficjentów (POIR 3.3.3 i POIR 1.2) w związku z odwołanymi targami; 3. Uznanie za wydatki kwalifikowane kosztów udziału w odwołanych szkoleniach ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju (dotyczy wybranych działań POIR i POPW); 4. Wydłużenia terminu konkursów (POIR, POIŚ); 5. Realizacja paneli oceniających projekty w formie telekonferencji lub wideokonferencji (POIR, POPW); 6. Elastyczne podejście IP w szczególności w procesie rozpatrywania

	<p>wniosków beneficjentów o wydłużenie okresu realizacji projektów, zmian harmonogramów zadań czy dotrzymany terminów składania wymaganej dokumentacji i rozliczeń (POPW, POIŚ);</p> <p>7. Jak najszybsze uruchomienie dofinansowania, w szczególności dla startupów (POPW);</p> <p>8. Kwalifikowanie wydatków związanych z zakupami, których wcześniej nie przewidziano, np. za sprzęt do wideokonferencji (POPW);</p> <p>9. Elastyczny sposób rozliczania wniosków o płatność (np.: dopuszczenie formy elektronicznej dokumentów oraz oświadczeń beneficjenta w SL, odstąpienie od kontroli na zakończenie na miejscu - przesunięcie jej w czasie, zmniejszenie kwoty zatrzymanej do 5% lub 2%, dodatkowo IZ POIR wystąpiła do BGK o zwiększenie częstotliwości sesji płatności);</p>
--	---

Rekomendacja 6	<p>W związku z trudnościami jakie napotkał jeden z beneficjentów POWER podczas rozliczania kosztów poniesionych na wynagrodzenia personelu, Rzecznik zarekomendował IP następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uznanie za kwalifikowane wszystkich stanowisk będących przedmiotem wątpliwości ze strony IP w ramach projektu oraz pozostawienie ich w tej formie, w jakiej są obecnie w projekcie; 2. pozostawienie kosztów stanowisk ww. personelu jako wydatku kwalifikowanego w kosztach bezpośrednich.
Data wydania rekomendacji	8 kwietnia 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	<p>Rekomendacje zostały sformułowane na podstawie zgłoszenia.</p> <p>Do Rzecznika FE zgłosił się beneficjent POWER, który napotkał trudności podczas rozliczania wniosku o płatność - zakwestionowano kwalifikowalność wydatków związanych z wynagrodzeniem personelu.</p> <p>Problem dotyczył przede wszystkim liczebności personelu (i kosztów z tym związanych) względem ilości zrekrutowanych uczestników.</p> <p>Po analizie zgłoszenia oraz przekazanych do biura dokumentów - Rzecznik zarekomendował IP odpowiednie działania. RFE przychylił się do stanowiska beneficjenta i wnioskował do IP o uznanie jego wyjaśnień.</p>
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	WUP w Katowicach
Stanowisko właściwej instytucji:	Rekomendacja została wdrożona
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	<p>WUP na wniosek RFE poddał ponownej analizie posiadaną dokumentację.</p> <p>Swojego wcześniejszego stanowiska instytucja nie zmieniła. W piśmie bardzo szczegółowo wskazała, na czym oparła swój wniosek.</p> <p>Niemniej jednak w toku późniejszych kontaktów roboczych okazało się, że WUP podjął dialog z beneficjentem w celu wypracowania optymalnego rozwiązania tego problemu i znalezienia kompromisu.</p> <p>Ostatecznie w dniu 4 lutego 2021 r. WUP poinformował, że po wnikliwej analizie dostarczonej dokumentacji podjął decyzję o przywróceniu wydatków poniesionych na wynagrodzenia personelu w okresie rzeczywistego wsparcia uczestników projektu.</p>
Rekomendacja 7	<p>Sformułowano rekomendację dla BGK dotyczącą zmiany procesu aplikowania o premię technologiczną w trakcie bieżącego naboru wniosków o dofinansowanie w ramach poddziałania POIR 3.2.2 <i>Kredyt na innowacje technologiczne</i>. Zmiana ta miałaby polegać na wydłużeniu czasu na dostarczenie promesy bankowej przez wnioskodawcę do Instytucji Organizującej Konkurs, aż do momentu podpisania umowy o dofinansowanie.</p>
Data wydania rekomendacji	8 kwietnia 2020 r.

Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	Zgodnie z obowiązującymi zasadami, posiadanie przez wnioskodawcę ważnej promesy bankowej było warunkiem koniecznym do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. W związku z pandemią COVID-19 instytucje bankowe odmówiły bezterminowo wydawania tego typu promes, co uniemożliwiło przedsiębiorcom aplikowanie w ramach aktualnie prowadzonego przez BGK naboru.
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	Bank Gospodarstwa Krajowego
Stanowisko właściwej instytucji:	Rekomendacja nie została wdrożona. IP powołując się na obowiązujące zapisy ustawy z dnia 30 maja 2008 r. <i>o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej</i> wyraziła negatywną opinię co do wydanej przez RFE rekomendacji. W opinii BGK, opisany w ustawie mechanizm aplikowania o środki publiczne daje gwarancję zrealizowania inwestycji technologicznych przez beneficjentów, również w obliczu spowolnienia gospodarczego, albowiem tylko podmioty posiadające zdolność kredytową są w stanie z powodzeniem zrealizować projekty inwestycyjne. Tym samym, w celu zachowania wymagań określonych w ww. ustawie, konieczne jest dostarczenie przez przedsiębiorców przy składaniu wniosku o dofinansowanie promesy udzielenia kredytu technologicznego.
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	brak

Rekomendacja 8	Rzecznik FE sformułował rekomendację w zakresie kryterium dostępu dla wnioskodawców w ramach działania 1.2 POWER - zalecił zrezygnowanie z wprowadzonego w 2020 roku ograniczenia w ubieganiu się o dofinansowanie dla firm nie posiadających głównej siedziby na terenie danego województwa oraz wprowadzenie nowych zasad weryfikacji potencjału administracyjnego wnioskodawcy. Dodatkowo zawniósł, aby zmiana została wprowadzona jak najszybciej – w trwających konkursach, aby umożliwić aplikowanie o środki firmom, które już posiadają rozbudowany potencjał administracyjny na danym obszarze.
Data wydania rekomendacji	10 kwietnia 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	Rekomendacja została sformułowana na podstawie sygnałów od wnioskodawców. W toku ich analizy ustalono, że od początku 2020 roku, kryterium dostępu w zakresie posiadania siedziby w danym województwie zostało ograniczone i nie spełnia go posiadanie oddziału, filii czy delegatury. Źródłem takiego podejścia są doświadczenia kilku instytucji, które w wyniku kontroli stwierdziły nadużycia na tym polu. Identyfikowano niesolidne firmy, które albo zlecały całość prac podwykonawcom, przez co nie panowały nad realizacją projektu lub zwyczajnie nie posiadały żadnych

	<p>zasobów na danym terenie: tzw. oddział czy filia nie spełniały odpowiednich warunków, a personel nie był osiągalny na miejscu – krótko mówiąc realizacja projektu była prowadzona „zdalnie”.</p> <p>W opinii RFE ww. ograniczenie jest jednak zbyt daleko idące. Rzecznik zaproponował zmianę sposobu weryfikacji posiadanego potencjału na danym obszarze poprzez ocenę kryterium jakościowego, np. poprzez potwierdzenie posiadania na tym terenie obiektu, stałego zespołu pracowników, sieci kontaktów czy ciągłości prowadzonej działalności. To by pozwoliło ubiegać się o dofinansowanie firmom, które nie mają co prawda siedziby na terenie danego województwa, ale od lat z sukcesem realizują projekty na tym terenie.</p>
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	IZ POWER
Stanowisko właściwej instytucji:	<p>Rekomendacja nie została wdrożona.</p> <p>Swoją decyzję IZ uargumentowała dotychczasowymi doświadczeniami instytucji, koniecznością zagwarantowania wysokiej jakości wsparcia oraz dostosowaniem go do specyfiki wewnątrzregionalnej.</p>
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	brak

Rekomendacja 9	Zarekomendowano analizę oraz zmianę podejścia IP w zakresie wzywania wnioskodawcy do uzupełnienia dokumentacji (w toku oceny wniosku o dofinansowanie). RFE rekomendował wysyłanie stosownych informacji na adresy mailowe podane w określonych polach we wniosku (w polu 2.6 jak i 2.8., tj. zarówno na adres siedziby głównej wnioskodawcy, jak i do osoby wskazanej do kontaktów roboczych).
Data wydania rekomendacji	17 lipiec 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	<p>Rekomendacje sformułowano w wyniku zgłoszenia, które wpłynęło do BRF.</p> <p>Wnioskodawca otrzymał informację o konieczności poprawy WoD nie na adres wskazany przez niego do kontaktów roboczych, lecz jedynie na adres siedziby (ogólny).</p> <p>BRF przychyliło się do stanowiska zgłoszeniodawcy, że zapisy Regulaminu (w szczególności Instrukcji Wypełniania WoD) - były nieprecyzyjne.</p> <p>Poza rekomendacją ogólną, RFE wnioskował o ponowną analizę opisanego przypadku i rozważenie przywrócenia wniosku zgłoszeniodawcy do dalszej oceny.</p> <p>Ponadto, na drodze kontaktów roboczych BRF zwróciło się także do IZ POWER o analizę zapisów regulaminu konkursu nr POWR.03.05.00-IP.08-00-DOS/20 „Uczelnia dostępna II”, organizowanego przez NCBiR.</p>
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Stanowisko właściwej instytucji:	Rekomendacja nie została wdrożona. NCBiR poinformował, że podtrzymuje swoje wcześniejsze stanowisko i nie widzi podstaw do zmiany sposobu dotychczasowego działania.
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	Na wniosek Rzecznika IZ POWER wyjaśniła, że wg jej opinii w opisanym przypadku system SOWA zadziałał poprawnie. Jednocześnie jednak IZ zaznaczyła, że Instrukcja techniczna dla użytkowników SOWA opisuje proces utworzenia i zarządzania wiadomościami lub pismami w systemie, natomiast nie wskazuje bezpośrednio na jaki adres mailowy wiadomość zostanie przesłana. IZ zgodziła się, że powinno być to doprecyzowane i taką zmianę instytucja wprowadzi przy okazji następnej aktualizacji instrukcji technicznej dla użytkowników SOWA.

Rekomendacja 10	Zarekomendowano bardziej elastyczne podejście do zapisów art. 8 specustawy funduszowej.
Data wydania rekomendacji	31 sierpnia 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	Rekomendacje sformułowano w wyniku zgłoszenia, które wpłynęło do BRF. IOK pozostawiła wniosek o dofinansowanie bez rozpatrzenia. Zgodnie z regulaminem konkursu, powołując się na zapisy art. 8 specustawy funduszowej, dopuszczono w ramach konkursu możliwość uznania wniosku za złożony w ostatnim dniu prowadzenia naboru wniosków, jeżeli opóźnienie w złożeniu wniosku nie przekroczyło 14 dni po zakończeniu naboru i wynika ono bezpośrednio z wystąpienia COVID-19. Pomimo iż wnioskodawca dotrzymał terminu określonego w specustawie funduszowej, to wniosek nie został uznany za złożony z zachowaniem terminu na podstawie art. 8. Powodem negatywnej decyzji IOK był brak dostatecznego uwiarygodnienia przez wnioskodawcę bezpośredniego wpływu wystąpienia COVID-19 na brak możliwości złożenia wniosku o dofinansowanie w terminie naboru określonym w Regulaminie konkursu. W opinii IOK, przedłożone przez wnioskodawcę wyjaśnienia wskazują na brak bezpośredniego wpływu COVID-19 na uchybienie terminowi złożenia wniosku o dofinansowanie. Rzecznik FE zwrócił się do IOK o bardziej elastyczne podejście do zapisów art. 8 specustawy funduszowej. Wskazano, że przepisy specustawy celowo są dość uznaniowe i dają dużą swobodę decyzyjną. Ponadto, zwrócono uwagę, że zapisy w <i>Zbiorze wyjaśnień wybranych przepisów specustawy funduszowej</i> są wystarczające i akcentują to, że stosowanie rozwiązań ze specustawy ma służyć jej celowi głównemu, czyli adekwatnej i możliwie elastycznej reakcji na całokształt skutków COVID-19 i konieczności "zważenia" wszystkich racji przez właściwą instytucję.
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości

Stanowisko właściwej instytucji:	Rekomendacji nie wdrożono Po dokonaniu powtórnej analizy powodów odrzucenia przedmiotowego wniosku o dofinansowanie, IOK stwierdziła iż nie ma podstaw do uznania go za złożony w terminie i nie zostanie on przywrócony do oceny.
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	brak

Rekomendacja 11	Zarekomendowano ponowną analizę podstaw do nałożenia korekty finansowej na beneficjenta POIR, biorąc pod uwagę stanowisko RFE w tej sprawie. Rzecznik zawniósł o odstąpienie przez IP od nałożenia korekty finansowej z tytułu wydłużenia okresu realizacji zamówienia.
Data wydania rekomendacji	3 września 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	Rekomendację sformułowano w wyniku zgłoszenia, które wpłynęło do BRF. W opinii RFE nie należy zakładać, że każda zmiana terminu realizacji umowy z wykonawcą jest zmianą istotną. Nie każda skutkuje także tym, że inny oferent mógłby złożyć ofertę, gdyby o zmianie wiedział. W tym konkretnym przypadku oceniając ewentualne wystąpienie szkody dla budżetu UE, bezwzględnie należało wziąć pod uwagę czasochłonność procesów realizowanych przez PARP (począwszy od podpisania umowy, przez weryfikację WoP i zmiany we WoD, aż do momentu jej aneksowania). Powyższe przemawiało za tym, że dokonane przez beneficjenta zmiany umowy byłyby uzasadnione względem każdego wykonawcy i nie oznaczają „wyjątkowego” traktowania tego jednego, który został wybrany. Co więcej wykonawcy, nie z jego winy, skrócono czas na realizację usługi z 15 miesięcy pierwotnie zakładanych w zapytaniu ofertowym, do niespełna pół roku. Przyczyną było właśnie długotrwałe procedowanie umowy o dofinansowanie oraz kolejnych kwestii związanych z realizacją i rozliczaniem przedmiotowego projektu.
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
Stanowisko właściwej instytucji:	Nie wdrożono rekomendacji.
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	Po ponownej analizie postępowania ofertowego, a także stanowiska Rzecznika FE, PARP nie znalazła podstaw ani faktycznych, ani prawnych, do odstąpienia od korekty finansowej nałożonej na beneficjenta z tytułu nieprzewidzianej zmiany w zakresie zmiany terminu realizacji zamówienia.

Rekomendacja 12	Zarekomendowano usprawnienie realizacji projektów w ramach Działania
-----------------	--

	<p>POPC.01.01., służącego wyeliminowaniu terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach.</p> <p>RFE zaproponował, aby deklarowana we wniosku o dofinansowanie liczba punktów adresowych nie była podstawowym kryterium oceny i wyboru wnioskodawców. Powinna być brana pod uwagę także lokalizacja poszczególnych punktów (w odniesieniu do już wybudowanej infrastruktury telekomunikacyjnej). Chodzi przede wszystkim o to, aby przyłączanie do światłowodu było spójne i obejmowało całe obszary, a nie pojedyncze adresy na danym terenie i nie wykluczało z ewentualnego podłączenia gospodarstw odsuniętych od drogi albo w znajdujących się w „nieoptymalnych” lokalizacjach (ze szczególnym uwzględnieniem tych punktów adresowych, które faktycznie są wykluczone).</p>
Data wydania rekomendacji	18 września 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	<p>Rekomendację sformułowano w oparciu o cyklicznie wpływające do BRF zgłoszenia. Łącznie od 2018 r. do dnia wydania rekomendacji, wpłynęło 14 zgłoszeń w tym zakresie.</p> <p>Z uwagi na to, że ponad połowa z nich dotyczyła firmy INEA S. A. (realizującej projekty na terenie woj. wielkopolskiego), Rzecznik zwrócił również uwagę na sposób realizacji projektów w ramach POPC właśnie przez ww. beneficjenta.</p> <p>Poproszono, aby w przypadku kolejnych konkursów zwrócić uwagę, w jaki sposób wybierane są poszczególne punkty adresowe wskazywane we wniosku o dofinansowanie. Przyłączanie do światłowodu jedynie połowy ulicy w danej miejscowości, bez wskazania racjonalnego uzasadnienia rodzi pretensje mieszkańców. Tym samym poddaje w wątpliwość założenie, że fundusze europejskie są „dla wszystkich”.</p>
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	Centrum Projektów Polska Cyfrowa
Stanowisko właściwej instytucji:	<p>Centrum odniosło się do sformułowanych zastrzeżeń. Podtrzymało dotychczasowe wyjaśnienia w zakresie podstawowego kryterium, jakim jest "liczba podłączanych punktów adresowych".</p> <p>Rekomendacja do ewentualnego wdrożenia w kolejnych naborach.</p>
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	<p>Co istotne, z informacji przekazanych przez CPPC wynika, że firmy rozszerzają zasięg projektów z własnych środków. Na przykładzie INEI S.A. (pod adresem której BRF sformułowano zarzuty), można stwierdzić, że w każdym z 4 realizowanych projektów POPC, INEA niemal dwukrotnie zwiększyła liczbę podłączonych gospodarstw domowych.</p> <p>CPPC zadeklarowało również wzięcie pod uwagę rekomendacji RFE przy kolejnych naborach. Warto jednak zaznaczyć, że ostatni nabór, dedykowany "trudnym" lokalizacjom okazuje się ciężki do zrealizowania. Jest problem z wyłonieniem wykonawcy, a koszty przewyższają założenia projektowe.</p>

<p>Rekomendacja 13</p>	<p>Zarekomendowano zmiany w procesie wykluczania wnioskodawców z możliwości ubiegania się o środki europejskie w PARP.</p> <p>Rzecznik FE zwrócił uwagę przede wszystkim na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Konieczność sformułowania odpowiedniej definicji lub katalogu istotnych naruszeń umowy o dofinansowanie, w przypadku projektów finansowanych przez PARP; ➤ Konieczność informowania beneficjentów i wnioskodawców o fakcie wpisania ich do rejestru podmiotów wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie w PARP; <p>Ponadto zarekomendowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ W przyszłej perspektywie finansowej konstruowanie <i>ustawy o PARP</i> w taki sposób, aby jej zapisy nie wykraczały poza zapisy <i>ustawy o finansach publicznych</i> oraz rozwiązania, które będą przyjęte w ustawie wdrożeniowej; ➤ Ponowną analizę procesu odrzucenia wniosku o dofinansowanie projektu zgłoszeniodawcy.
<p>Data wydania rekomendacji</p>	<p>29 września 2020 r.</p>
<p>Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację</p>	<p>Rekomendację sformułowano w wyniku zgłoszenia, które wpłynęło do BRF. Zgłoszeniodawca złożył w PARP wniosek o dofinansowanie w ramach Programu „Rozwój Przedsiębiorczości i Innowacje”. Poinformowano go, że jego wniosek pozostaje bez rozpatrzenia. Jako powód wskazano wykluczenie wnioskodawcy na podstawie art. 6b ust. 3 pkt 3 lit c <i>ustawy o PARP</i>. Artykuł ten wskazuje, że Agencja nie może udzielić pomocy finansowej podmiotowi, który naruszył w sposób istotny umowę z nią zawartą.</p> <p>Wcześniej wnioskodawca ubiegał się o dofinansowanie w ramach POIR, jednak umowa ta została rozwiązana przez PARP na podstawie § 15 ust. 1 i 2 pkt 13 umowy o dofinansowanie. Przyczyną było wystąpienie konfliktu interesów między beneficjentem (zamawiającym) a wykonawcą przy zleceniu usług doradczych. Konsekwencją wystąpienia konfliktu interesów było nałożenie 100% korekty finansowej.</p> <p>Zgłoszeniodawca nie był niestety świadomy, że powyższe wyklucza go z możliwości otrzymywania wsparcia od PARP przez najbliższe 3 lata.</p> <p>W opinii Rzecznika FE beneficjent po pierwsze powinien zostać poinformowany o wykluczeniu z możliwości ubiegania się o wsparcie w PARP. Po drugie, powinien mieć jasność co do katalogu naruszeń, za które mu to wykluczenie grozi. Jeśli katalogiem istotnych naruszeń jest de facto katalog zawarty w umowie o dofinansowanie w paragrafie opisującym tryb i warunki rozwiązania umowy, to warto dodać tam informację, że naruszenie któregośkolwiek z punktów skutkuje wykluczeniem.</p>
<p>Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji</p>	<p>Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości</p>

Stanowisko właściwej instytucji:	<p>Rekomendacja nie została zdrożona.</p> <p>PARP utrzymała w mocy swoją decyzję, nie znajdując nowych okoliczności w sprawie, które mogłyby skutkować cofnięciem oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy (co dawałoby podstawę do zmiany stanowiska).</p>
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	<p>Na wniosek Rzecznika sytuacja wnioskodawcy (w tym proces wykluczenia z możliwości ubiegania się o wsparcie), została powtórnie przeanalizowana. PARP nie zidentyfikowała niezgodności, zarówno w zakresie stosowania obowiązującej w PARP procedury wykluczenia z możliwości otrzymania wsparcia, jak i podstawy prawnej wykluczenia.</p> <p>PARP przyznała, że w momencie rozwiązywania umowy ze zgłoszeniodawcą, procedury w instytucji nie przewidywały informowania beneficjenta o wykluczeniu. Wyjątkiem były jedynie sytuacje, gdy umowę rozwiązywano ze skutkiem natychmiastowym.</p> <p>Na dzień dzisiejszy to się już zmieniło i procedury PARP zostały uzupełnione o obowiązek informacyjny w tym zakresie.</p> <p>Co do katalogu wykluczeń PARP wskazała, że każdy przypadek jest dokładnie analizowany w porozumieniu z Biurem Prawnym, zarówno w kontekście przesłanek do rozwiązania umowy o dofinansowanie, jak też umieszczenia podmiotu w wykazie podmiotów wykluczonych. Natomiast przesłanki rozwiązania umowy zawsze wskazane są w umowie o dofinansowanie zawartej z beneficjentem.</p>

Rekomendacja 14	<p>Rzecznik Funduszy Europejskich w MFiPR sformułował propozycję rekomendacji w zakresie płatności dokonanych przez beneficjentów po terminie realizacji projektu, której adresatem są wszyscy Rzecznicy FE właściwi dla RPO oraz ci powołani w ramach IP</p>
Data wydania rekomendacji	30 września 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	<p>Rekomendacja została sformułowana w wyniku analizy dwóch zgłoszeń, które wpłynęły do BRF (dwa bardzo podobne przypadki różnych beneficjentów - dwie gminy w tym samym województwie).</p> <p>Sprawy dotyczyły Regionalnego Programu Operacyjnego, jednak zgłoszeniodawcy wyczerpali wszystkie możliwości wsparcia (w tym także kontakt z RFE w Urzędzie Marszałkowskim).</p> <p>Stanowisko RFE zostało opracowane na podstawie wcześniejszych opinii, wydawanych już kilkakrotnie przez Instytucję Koordynującą Umowę Partnerstwa, w podobnych przypadkach.</p> <p>Intencją Rzecznika FE było usystematyzowanie oraz przede wszystkim ujednolicenie podejścia w tej kwestii. Zaproponowano, aby podczas analizy tego typu zgłoszeń brać pod uwagę następujące informacje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) czy beneficjent opłacił fakturę w terminie wynikającym z ogólnych przepisów prawa, tj. w terminie wyznaczonym na jej zapłacenie; 2) czy wszystkie zadania w ramach projektu, a w szczególności zadanie,

	<p>którego dotyczyła płatność po terminie realizacji projektu, zostały zrealizowane prawidłowo i zgodnie z ustalonym harmonogramem;</p> <p>3) czy z tytułu opłacenia faktury po terminie realizacji projektu wskazanym w umowie o dofinansowanie wystąpiła, choćby potencjalna, szkoda w budżecie UE (odpowiednio uprawdopodobniona przez instytucję).</p> <p>Dopiero po zbadaniu powyższych kwestii, instytucja powinna rozważyć ewentualne nałożenie korekty.</p>
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	RFE RPO oraz RFE w IP
Stanowisko właściwej instytucji:	Nie dotyczy
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	BRF oczekuje, że rekomendacja będzie wydawana przez Rzeczników FE na bieżąco, w zależności od pojawienia się zgłoszenia w omawianym zakresie.

Rekomendacja 15	Rzecznik FE rekomendował zmianę Regulaminu nr 21 <i>Przyznawania i Realizacji Bonu na Zasiedlenie</i> w taki sposób, aby nie wykluczał osób prowadzących działalność rolniczą z możliwości poręczania zabezpieczenia umowy o bon na zasiedlenie.
Data wydania rekomendacji	16 października 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	<p>Rekomendację wydano na podstawie zgłoszenia od osoby, której przyznano bon na zasiedlenie. Ostatecznie jednak nie podpisano z nią umowy z uwagi na to, że poręczycielami jej umowy mieli być rodzice, z zawodu rolnicy.</p> <p>BRF zwróciło uwagę, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - katalog osób, które nie mogą zostać poręczycielem umowy o bon jest wskazany w regulaminie w sposób nieczytelny; - obecnie skonstruowany regulamin wyklucza znaczną część mieszkańców tego regionu jako potencjalnych poręczycieli, a co za tym idzie – ogranicza możliwość ubiegania się o środki europejskie; - zapisy § 11 <i>Regulaminu Przyznawania i Realizacji Bonu na Zasiedlenie</i>, w obecnym brzmieniu są zbyt restrykcyjne; - ograniczenie dla rolników, które wprowadzono w regulaminie jest niewspółmierne do wagi zabezpieczenia umowy z osobą, której przysługuje bon na zasiedlenie. Zwrócono uwagę, że bon należy się osobie, która zamierza podjąć pracę (przedstawia stosowne dokumenty w tym zakresie). W związku z tym ryzyko, że będzie musiał nastąpić zwrot środków, jest naprawdę niewielkie, najczęściej w ogóle nie zajdzie taka potrzeba; - brak uzasadnienia do rozbieżnego podejścia w zasadach udzielania bonów, w zależności od powiatu.

	Dodatkowo, RFE rekomendował ponowną analizę wniosku naszego zgłoszeniodawcy, biorąc pod uwagę wyniki analizy BRF.
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	Powiatowy Urząd Pracy w Sokółce
Stanowisko właściwej instytucji:	Rekomendacja nie została wdrożona
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	<p>Odpowiadając na rekomendacje PUP stwierdził, że:</p> <p>1) katalog osób, które mogą być poręczycielami zawarty w § 11 <i>Regulaminu przyznawania i realizacji bonu na zasiedlenie</i>, jest na tyle szeroki, iż każda osoba bezrobotna przy odrobinie wysiłku jest w stanie znaleźć odpowiedniego poręczyciela. Niezasadne byłoby wprowadzanie dodatkowych grup osób (rolników), których zdolności finansowej PUP nie jest w stanie dostatecznie zweryfikować;</p> <p>2) Zgłoszeniodawca podjął już zatrudnienie, dlatego na dzień dzisiejszy Urząd nie ma możliwości realizowania wniosku o przyznanie bonu na zasiedlenie.</p> <p>Warto dodać, że BRF zaangażował w tę sprawę także Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie właściwy departament znajduje się w strukturze Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii). W wyniku tego działania Rada Powiatu w Sokółce podjęła się ponownego zweryfikowania zaistniałej sytuacji. Niestety decyzja Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, jak poinformował nasz zgłoszeniodawca, pozostała negatywna.</p>

Rekomendacja 16	Zarekomendowano rozszerzenie stanowisk (w szczególności o stanowiska opiekuna i opiekuna w DPS), którym dedykowana będzie pomoc finansowa w formie dodatków do wynagrodzenia w ramach projektu POWR.05.02.00-00-001/20 <i>Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19</i>
Data wydania rekomendacji	15 października 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano rekomendację	<p>Zgodnie z zasadami przyznawania pomocy w ramach ww. projektu określonymi na podstawie Zarządzenia Nr 118/2020/DEF Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z 3 sierpnia 2020 r. dodatek do wynagrodzenia przyznawany jest osobom, które ograniczyły swoje zatrudnienie do jednego miejsca pracy oraz które pracują na wymienionych w Zarządzeniu stanowiskach.</p> <p>Dotyczy to w szczególności pielęgniarek, ratowników medycznych, fizjoterapeutów, opiekunów medycznych, osób sprzątających oraz osób kuchenkowych pracujących w ZOL, ZPO i Hospicjach, a także pielęgniarek i ratowników medycznych pracujących w DPS.</p>

	Zgłoszenie, które wpłynęło do BRF, dotyczy opieki w jednym z podkarpackich ZOL, która nie otrzymuje dofinansowania ze względu na to, że jej zawód nie został uwzględniony jako kwalifikujący się do wypłaty dodatku do wynagrodzenia w ww. projekcie. Sytuacja taka dotyczy m.in.: osób z tytułem przyuczony opiekunki czy też opiekuna w DPS.
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	Ministerstwo Zdrowia
Stanowisko właściwej instytucji:	Rekomendacji nie wdrożono
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	<p>Ministerstwo Zdrowia wskazało, że również otrzymuje wiele pytań od różnych grup zawodowych i różnych podmiotów z prośbami o uwzględnienie ich w ramach udzielanego wsparcia, jednak nie wszystkie z tych grup mogą otrzymać dofinansowanie.</p> <p>Dodatkowo BRF zwróciło się także do IZ POWER, z prośbą o poparcie zaproponowanej zmiany w projekcie, polegającej na rozszerzeniu stanowisk, które otrzymają wsparcie finansowe.</p> <p>Choć Instytucja Zarządzająca przychyliła do stanowiska Rzecznika, to pomimo dwukrotnej prośby o rozważenie rozszerzenia grupy pracowników uprawnionych do otrzymania dodatków do wynagrodzeń, ostatecznie Ministerstwo Zdrowia podtrzymało swoje dotychczasowe stanowisko.</p> <p>Wobec braku możliwości dalszego działania stanowisko departamentu merytorycznego Ministerstwa Zdrowia (czyli Instytucji Pośredniczącej) i Narodowego Funduszu Zdrowia (czyli beneficjenta projektu) – pozostało wiążące.</p>

Rekomendacja 17	<p>W celu zachowania pełnej przejrzystości i jasnych zasad naboru do Platform Startowych, zarekomendowano, aby w trakcie oceny wniosków nie wprowadzono zmian regulaminu, które mogłyby działać na niekorzyść wnioskodawców.</p> <p>Rzecznik FE zarekomendował:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wprowadzanie zmian o podobnym charakterze (jeśli to konieczne) dopiero w kolejnych rundach naboru; ➤ Objęcie stałym monitoringiem Instytucji Pośredniczącej, wszelkich zmian dokonywanych przez "Platformę Idealist" w procesie naboru w trakcie kolejnych jego rund; ➤ Zmodyfikowanie treści "Oświadczenia Pomysłodawcy" w taki sposób, aby było ono jasne i nie budziło w przyszłości wątpliwości zarówno aplikujących pomysłodawców, jak i beneficjenta czy instytucji wdrażania.
Data wydania rekomendacji	30 października 2020 r.
Działanie w wyniku, którego sformułowano	Rekomendacje sformułowano na podstawie wystąpienia obywatelskiego,

rekomendację	przekazanego przez Instytucją Zarządzającą POPW. Zasygnalizowano w nim problemy, które wystąpiły w trakcie naboru do II rundy inkubacji, przeprowadzonego przez Platformę Startową Idealist.
Nazwa instytucji będącej adresatem rekomendacji	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
Stanowisko właściwej instytucji:	W trakcie
Działania podjęte/przewidywane w celu wdrożenia rekomendacji	<p>PARP przekazał informacje o planowanym sposobie wdrożenia rekomendacji Rzecznika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wszelkie wprowadzane zmiany Regulaminów Platform Startowych, które mogłyby zostać uznane za niekorzystne dla aplikujących Pomysłodawców, będą odnosić się wyłącznie do nierozpoczętych, przyszłych naborów; - PARP wystosuje do wszystkich Platform Startowych rekomendacje dotyczące ujednoczenia postanowień Regulaminów w zakresie publikacji informacji o ich zmianach. podstawową ścieżką warunkującą skuteczne wejście w życie zmian w regulaminie Platformy Startowej będzie ich publikacja na dedykowanej stronie internetowej PARP; - PARP zaktualizuje dokumentację aplikacyjną do Platform Startowych w zakresie oświadczenia pomysłodawcy składanego wraz z wnioskiem inkubacyjnym. Przedmiotowa zmiana uwzględnić będzie doprecyzowanie zarówno deklaracji pomysłodawcy, jak i wynikającego z oświadczenia rygoru.

5. Działania dodatkowe

Współpraca z Rzecznikami Funduszy Europejskich właściwych dla RPO/IP

W 2020 roku Biuro Rzecznika **zorganizowało 3 spotkania z Rzecznikami z regionów i z IP**. Spotkania odbyły się w dniach: 12 marca, 9 czerwca, 17 września. Były to cykliczne spotkania służące wymianie doświadczeń i informacji.

Z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju pierwsze spotkanie odbyło się w formie telekonferencji, a kolejne dwa w formie wideokonferencji.

Spotkania RFE ze zgłoszeniodawcami lub potencjalnymi zgłoszeniodawcami / instytucjami

Zainteresowani mają możliwość kontaktu osobistego z Rzecznikiem, po wcześniejszym umówieniu terminu. W 2020 roku **Rzecznik odbył 7 takich spotkań** (w tym jedno w formie wideokonferencji). Spotkania odbywały się z inicjatywy beneficjentów lub wnioskodawców.

Ponadto, Rzecznik brał także udział w spotkaniach z przedstawicielami instytucji systemu wdrażania. Najczęściej były to spotkania organizowane z inicjatywy RFE:

1. Spotkanie z przedstawicielami IZ POPW i IZ POIR w sprawie informowania wnioskodawców o wynikach oceny ich WoD. Rzecznik otrzymywał skargi dotyczące opieszałego działania PARP w tym zakresie.
2. Spotkanie z przedstawicielami MRPiPS (Instytucji Pośredniczącej we wdrażaniu POWER), którego przedmiotem były problemy w realizacji projektu przez jednego z beneficjentów. Spotkanie odbyło się w siedzibie MRPiPS w dniu 21 stycznia 2020 r.
3. Spotkanie z przedstawicielami CPPC, IZ POPC oraz IK UP w sprawie zasad rozliczania wkładu własnego w projektach POPC. Problem ten został zasygnalizowany przez jednego z beneficjentów. Spotkanie, którego przedmiotem była ww. kwestia oraz sytuacja indywidualna zgłoszeniodawcy, odbyło się w siedzibie Ministerstwa w dniu 27 stycznia 2020 r.
4. Spotkanie z przedstawicielami NCBiR dotyczące zasad oceny wniosków o dofinansowanie. Przedmiotem dyskusji była m. in. sytuacja jednego z wnioskodawców w ramach POIR, który po raz kolejny (trzeci już raz) przystąpił do konkursu i otrzymał nowe (niewskazywane wcześniej) uwagi od ekspertów. Spotkanie odbyło się w siedzibie NCBiR w dniu 6 lipca 2020 r.

Udział RFE/pracowników BRF w wydarzeniach dotyczących wdrażania funduszy europejskich, w tym działania informacyjno-promocyjne

1. Spotkanie Grupy roboczej ds. kwalifikowalności (14 stycznia 2020);
2. Posiedzenie Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszy Unii Europejskiej (17 stycznia 2020);
3. Konferencja „Biznes na rzecz Agendy 2030 w Polsce – wyzwania i rozwiązania”. Podsumowanie działań rządu i biznesu na rzecz realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju w Polsce w 2019 roku (27 stycznia 2020);
4. Spotkanie z NGO zorganizowane przez MFiPR, którego celem było omówienie Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi. Jednym z punktów agendy było wystąpienie RFE - zaprezentowanie funkcji Rzecznika i krótkie podsumowanie działalności biura Rzecznika FE (24 lutego 2020);
5. Spotkanie grupy roboczej wspierającej prace nad przygotowaniem programów operacyjnych 2021-2027: Grupa do spraw programowania interwencji w ramach celu polityki 1: Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej (4 marca 2020);
6. Posiedzenie Zespołu Roboczego ds. Turystyki, Przemysłu Spotkań i Czasu Wolnego działającego w Radzie Przedsiębiorców przy Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców. Głównym celem spotkania było omówienie problemu koordynacji

procedur i kryteriów przyznawania dotacji ze środków UE dla MŚP z branży artystycznej. Posiedzenie odbyło się w formie wideokonferencji (10 września 2020);

7. Posiedzenie Zespołu ds. Prostego Języka. Spotkanie odbyło się w formie wideokonferencji (6 listopada 2020);

W roku 2020 udział Rzecznika i pracowników biura w wydarzeniach dotyczących wdrażania funduszy europejskich był znacznie mniej intensywny niż w poprzednich latach. Jest to efekt pandemii COVID-19, w wyniku której większość planowanych wydarzeń zostało odwołanych lub przesuniętych na kolejny rok.